

PTA
Vmbo-3 kader

Cohort 2022-2024

Voorwoord

Voor je ligt het 'Programma van Toetsing en Afsluiting'.

Het PTA vormt samen met het examenreglement de basis voor de schoolexamens in klas 3 en 4 van vmbo basis.

Het onderwijs in klas 3 en 4 is gericht op de ontwikkeling van vakgebonden kennis en vaardigheden, algemene vaardigheden en op persoonlijke ontwikkeling.

De eisen met betrekking tot kennis en vaardigheden zijn vastgelegd in domeinen (kennisgebieden van één vak) en bewijsvelden (kennisgebieden van één of meerdere vakken, geordend rondom een bepaald thema).

De leerling maakt schoolexamens en opdrachten die betrekking hebben op deze domeinen/bewijsvelden. De schoolexamens en opdrachten worden door de vakdocent beoordeeld.

In het PTA wordt per vak vermeld:

- welke leerstof en programmaonderdelen getoetst worden;
- wanneer de toetsen gehouden worden en hoe lang ze duren;
- over wat voor soort toets het gaat;
- of de toets herkanst kan worden of niet;
- welk gewicht de toets heeft, d.w.z. hoe zwaar hij meetelt voor het schoolexamen en/of de bevordering.
- volgnummer: het 2^e cijfer hierin geeft het leerjaar aan waarin de toets afgenomen wordt.

In het document Toegestane hulpmiddelen schoolexamens kun je terugvinden welke zaken je tijdens het schoolexamen mag gebruiken.

Heb je vragen, ga dan naar je vakdocent, je mentor of de examensecretaris om nadere uitleg te krijgen.

Wij hopen dat jullie de bovenbouw met succes zullen afsluiten en wensen jullie hierbij alle sterkte en steun die je nodig hebben.

Veel succes.

Namens de schoolleiding en de docenten,

Dhr. B. Leenen

Vestigingsdirecteur 2College Durendael

Inhoud

Voorwoord.....	1
Nederlands	3
Engels	5
Wiskunde.....	6
Economie.....	8
Biologie	10
Maatschappijleer	12
Maatschappijkunde	14
KCKV	16
Loopbaanoriëntatie	17
Lichamelijke opvoeding.....	19
Economie & Ondernemen	20
Zorg & Welzijn.....	23
Rekenen.....	26

Nederlands

Volg-nummer	Omschrijving	Weegfactor	Soort herkansing	Tijdsduur	Afnamemoment	Eindtermen	Type toets	Toetsingsvorm	Uitgebreide uitleg
1301	T3-1 Lezen 1	2	H	50	1	NE/ K/6	Toets	Schriftelijk	Lezen 1 De leerling kan: leesstrategieën hanteren, compenserende strategieën kiezen en hanteren, een tekst indelen in betekenisvolle eenheden en de relaties tussen die eenheden benoemen, het hoofdonderwerp en de hoofdgedachte van een tekstaangeven.
1302	T3-2 Schrijven 1	2		50	1	NE/K/7	Toets	Schriftelijk	Schrijven 1: De leerling kan: relevante informatie verzamelen en verwerken ten behoeve van het schrijven. De leerling kan conventies hanteren met betrekking tot schriftelijk taalgebruik.
1303	T3-3 Spelling algemeen	2	H	50	1	NE/K/3 NE/K/7	Toets	Schriftelijk	Spelling algemeen. De leerling kan: strategieën kiezen die het eigen taalleerproces bevorderen, conventies hanteren met betrekking tot tekstsoorten, tekst- en alinea-opbouw, spelling en interpunctie en uiterlijke verzorging.
1304	T3-4 Lezen 2	3	H	50	2	NE/K/6	Toets	Schriftelijk	Lezen 2: De leerling kan: leesstrategieën hanteren, compenserende strategieën kiezen en hanteren, een tekst indelen in betekenisvolle eenheden en de relaties tussen die eenheden benoemen, het hoofdonderwerp en de hoofdgedachte van een tekst aangeven.
1305	T3-5 Schrijven 2	2		50	2	NE/K/7	Toets	Schriftelijk	Schrijven 2: De leerling kan: relevante informatie verzamelen en verwerken ten behoeve van het schrijven. De leerling kan conventies hanteren met betrekking tot schriftelijk taalgebruik.
1306	T3-6 Kijken en luisteren	2		50	2	NE/K/4	Toets	Schriftelijk	Kijken en luisteren. De leerling kan: luister- en kijkstrategieën hanteren, de belangrijkste elementen van een programma weergeven.
1307	T3-7 Lezen 3	3	H	50	3	NE/K/6	Toets	Schriftelijk	Lezen 3: De leerling kan: leesstrategieën hanteren, compenserende strategieën kiezen en hanteren, een tekst indelen in betekenisvolle eenheden en de relaties tussen die eenheden benoemen, het hoofdonderwerp en de hoofdgedachte van een tekstaangeven.
1308	T3-8 Schrijven 3	2	H	50	3	NE/K/7	Toets	Schriftelijk	Schrijven 3: De leerling kan: relevante informatie verzamelen en verwerken ten behoeve van het schrijven. De leerling kan conventies hanteren met betrekking tot schriftelijk taalgebruik.
1309	T3-9 Presenteren	2		5	3	NE/K/ 5 NE/V1,2,3	Toets	Mondeling	Presenteren: De leerling kan: relevante informatie verzamelen en verwerken ten behoeve van de spreek- en gespreksituatie. Het spreek-/luisterdoel en taalgebruik richten op verschillende soorten publiek. De leerling kan: informatie verwerven, verwerken en verstrekken. De vaardigheden uit het kerndeel in samenhang toepassen.

1310	H3-1 Fictie	0		50	3	NE/K/8	Handelingsdeel	Praktisch	Fictie: De leerling kan: verschillende soorten fictiewerken herkennen, de situatie en het denken en handelen van de personages in het fictiewerk beschrijven, kenmerken van fictie in het fictiewerk aanwijzen.
1401	T4-1 SE Spelling en grammatica	10	H	50	1	NE/K/3 NE/K/7	Toets	Schriftelijk	SE spelling en grammatica. De leerling kan: strategieën kiezen die het eigen taalleerproces bevorderen, conventies hanteren met betrekking tot tekstsoorten, tekst- en alinea-opbouw, spelling en interpunctie en uiterlijke verzorging.
1402	T4-2 SE Lezen	15		50	1	NE/ K/6	Toets	Schriftelijk	SE Lezen. De leerling kan: leesstrategieën hanteren, compenserende strategieën kiezen en hanteren, een tekst indelen in betekenisvolle eenheden en de relaties tussen die eenheden benoemen, het hoofdonderwerp en de hoofdgedachte van een tekst aangeven.
1403	T4-3 SE Zakelijk Schrijven 1	15	H	50	1	NE/K/ 7	Toets	Schriftelijk	SE zakelijk schrijven 1. De leerling kan: relevante informatie verzamelen en verwerken ten behoeve van het schrijven. De leerling kan conventies hanteren met betrekking tot schriftelijk taalgebruik.
1404	T4-4 SE Presenteren / spreken	10		5	2	NE/K/ 5 NE/V1,2,3	Toets	Mondeling	SE presenteren /spreken. De leerling kan: relevante informatie verzamelen en verwerken ten behoeve van de spreek- en gespreksituatie. Het spreek-/luisterdoel en taalgebruik richten op verschillende soorten publiek. De leerling kan: informatie verwerven, verwerken en verstrekken, De vaardigheden uit het kerndeel in samenhang toepassen.
1405	T4-5 SE Fictie theorie	10	H	50	3	NE/K/8 NE/K/2	Toets	Schriftelijk	SE Fictie theorie. De leerling kan: verschillende soorten fictiewerken herkennen, de situatie en het denken en handelen van de personages in het fictiewerk beschrijven, kenmerken van fictie in het fictiewerk aanwijzen. De kandidaat kan zelfstandig informatie verwerven, verwerken en verstrekken in het kader van het profielwerkstuk.
1406	T4-6 SE Fictie mondeling	10		15	2	NE/K/8 NE/K/2	Toets	Mondeling	SE Fictie mondeling. De leerling kan: een persoonlijke reactie geven op een fictiewerk en deze toelichten met voorbeelden uit het werk. De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven, verwerken en presenteren.
1407	T4-7 SE Kijken en luisteren	10		100	3	NE/K/4	Toets	Schriftelijk	SE Kijken en luisteren. De leerling kan: luister- en kijkstrategieën hanteren, de belangrijkste elementen van een programma weergeven.
1408	H4-1 Fictie	0		0	2	NE/K/8	Handelingsdeel	Praktisch	Fictie: De leerling kan: verschillende soorten fictiewerken herkennen, de situatie en het denken en handelen van de personages in het fictiewerk beschrijven, kenmerken van fictie in het fictiewerk aanwijzen.

Engels

Volgnummer	Omschrijving	Weegfactor	Soort herkansing	Tijdsduur	Afnamemoment	Eindtermen	Type toets	Toetsingsvorm	Uitgebreide uitleg
1301	T3-1 Schrijfvaardigheid 1	2	H	2x50	per.1	MVT/k/1 , MVT/K/6 ,MVT/K/2	Toets	Schriftelijk	Leerling beschikt over voldoende vocabulaire kennis en beheerst de besproken grammatica van het hoofdstuk.
1302	T3-2 Schrijfvaardigheid 2	2	H	2x50	per.1	MVT/k/1 , MVT/K/6,MVT/K/2	Toets	Schriftelijk	Leerling beschikt over voldoende vocabulaire kennis en beheerst de besproken grammatica van het hoofdstuk.
1303	T3-3 Schrijfvaardigheid 3	2	H	2x50	per.2	MVT/k/1 , MVT/K/6,MVT/K/2	Toets	Schriftelijk	Leerling beschikt over voldoende vocabulaire kennis en beheerst de besproken grammatica van het hoofdstuk.
1304	T3-4 Schrijfvaardigheid 4	2	H	2x50	per.2	MVT/k/1 , MVT/K/6,MVT/K/2	Toets	Schriftelijk	Leerling beschikt over voldoende vocabulaire kennis en beheerst de besproken grammatica van het hoofdstuk.
1305	T3-5 Schrijfvaardigheid 5	2	H	2x50	per.3	MVT/k/1 , MVT/K/6,MVT/K/2	Toets	Schriftelijk	Leerling beschikt over voldoende vocabulaire kennis en beheerst de besproken grammatica van het hoofdstuk.
1306	T3-6 Schrijfvaardigheid 6	2	H	2x50	per.3	MVT/k/1 , MVT/K/6,MVT/K/2	Toets	Schriftelijk	Leerling beschikt over voldoende vocabulaire kennis en beheerst de besproken grammatica van het hoofdstuk.
1307	T3-7 Leesvaardigheid	3	H	100	pww3	MVT/K/4,MVT/K/2	Toets	Schriftelijk	De algemene leesvaardigheid van een leerling wordt getoetst.
1308	T3-8 Spreekvaardigheid	2		4	per.2/3	MVT/K/6,MVT/K/2	Toets	Mondeling	Leerling geeft een presentatie in het Engels (voorbereid). De leerling mag hierbij niet voorlezen.
1309	T3-9 Leesvaardigheidsonderdeel extensief lezen	3		50	per.1/2	MVT/K/4,MVT/K/2	Toets	Schriftelijk	Schriftelijke toets over een Engels boek dat de leerlingen gelezen hebben (personages, verhaallijn etc.).
1401	T4-1 Leesvaardigheidsonderdeel extensief lezen	8		50	per.1	MVT/K/4,MVT/K/2	Toets	Schriftelijk	Schriftelijke toets over een Engels boek dat de leerlingen gelezen hebben (personages, verhaallijn etc.).
1402	T4-2 Luister- en kijkvaardigheid	7		50	per.1	MVT/K/5,MVT/K/2	Toets	Schriftelijk	De luister-en kijkvaardigheid van de leerling wordt getoetst.
1403	T4-3 Gespreksvaardigheid	20		15	per.2	MVT/K/6,MVT/K/2	Toets	Mondeling	De leerling presenteert zichzelf in het Engels en beantwoordt in het Engels vragen over dagelijkse onderwerpen. Ook beschrijft de leerling in het Engels (onvoorbereid) foto's of afbeeldingen die door de docent worden getoond.
1404	T4-4 Leesvaardigheidsonderdeel extensief lezen	10	H	50	per.2	MVT/k/4,MVT/K/2	Toets	Schriftelijk	Schriftelijke toets over een Engels boek dat de leerlingen gelezen hebben (personages, verhaallijn etc.).
1405	T4-5 Schrijfvaardigheid	10	H	50	per.2	MVT/K/7,MVT/K/2	Toets	Schriftelijk	De leerling schrijft een Engelstalige (informele) brief of email.
1406	T4-6 Luister- en kijkvaardigheid	10	H	50	per.3	MVT/K/5,MVT/K/2	Toets	Schriftelijk	De luister-en kijkvaardigheid van de leerling wordt getoetst.
1407	T4-7 Schrijfvaardigheid	15		30	per.1/2/3	MVT/K/3,MVT/K/2	Toets	Schriftelijk	Schriftelijke taalvaardigheid vwb vocabulaire en grammatica.

Wiskunde

Volgnummer	Omschrijving	Weegfactor	Soort herkansing	Tijdsduur	Afnamemoment	Eindtermen	Type toets	Toetsingsvorm	Uitgebreide uitleg
1301	T3-1 Proefwerk H1 procenten	2		50	per 1	wi/k/1,2,3 en 5	Toets	Schriftelijk	Procenten, verhoudingstabel
1302	T3-2 Proefwerk H2 kaarten & doorsnede	2		50	per1	wi/k/1,2,3 en 6	Toets	Schriftelijk	Schaalrekenen, koers meten, hoogtelijnen kunnen aflezen, Stelling van Pythagoras, aanzichten kunnen tekenen en uitslagen herkennen van ruimtefiguren
1303	T3-3 Proefwerk H3 formules & grafieken	2		50	per1/2	wi/k/1,2,3 en 4	Toets	Schriftelijk	Lineair verband (regelmaat herkennen, tabel, tekening, woordformule kunnen maken)
1304	T3-4 Proefwerk H5 goniometrie	2		50	per2	wi/k/1,2,3,5 en 6	Toets	Schriftelijk	Met verhoudingen kunnen werken. Hoeken/ zijden van rechthoekige driehoeken kunnen berekenen met goniometrie
1305	T3-5 Proefwerk H6 verschillende verbanden	2		50	per 2	wi/k/1,2,3 en 4	Toets	Schriftelijk	Herkennen van periodieke grafiek en periode bepalen. Met kwadratisch verband kunnen werken (tabel, formule), wortelverband, vloeiende kromme, trapjesgrafiek, puntenwolk en globale grafiek herkennen
1306	T3-6 Proefwerk H4 Statistiek + boekje (4e klas)	4	H	50	per 2/3	wi/k/1,2,3,7 en 8	Toets	Schriftelijk	Verschil kennen tussen telling/steekproef. Gemiddelde, modus en mediaan kunnen bepalen. Boxplot kunnen lezen. Info uit grafiek kunnen halen. Meetkundige activiteit
1307	T3-7 Proefwerk H7 oppervlakte & inhoud	2		50	per 2/3	wi/k/1,2,3,5 en 6	Toets	Schriftelijk	Metriekstelsel kennen. Opp/omtrek vlakke figuren. Opp/inhoud ruimte figuren. Figuren vergroten/ verkleinen. Lineair verband : assenstelsel en grafiek kunnen tekenen. Vergelijkingen kunnen oplossen mbv balansmethode/inklemmen
1308	T3-8 Toets H7, oppervlakte & inhoud + H9 grafieken en vergelijkingen	4	H	50	per 3	wi/k/1,2,3,4,5 en 6	Toets	Schriftelijk	Metriekstelsel kennen. Opp/omtrek vlakke figuren. Opp/inhoud ruimte figuren. Figuren vergroten/ verkleinen. Lineair verband : assenstelsel en grafiek kunnen tekenen. Vergelijkingen kunnen oplossen mbv balansmethode/inklemmen
1401	T4-1 Hoofdstuk 2 Verbanden + Hoofdstuk 8 (leerjaar 3) Getallen	12		50	per1	wi/k/1,2,3,4,5 wi/v/1,2,4	Toets	Schriftelijk	Eindterm: Machtsverbanden, wortelverbanden, exponentiele verbanden uit tabel/verhaal, grote getallen, wetenschappelijke notatie, eenheden van tijd/snelheid, verhoudingen Overige opmerkingen: H8 wordt aangeleverd.
1301	T4-2 Hoofdstuk 2 Verbanden + Hoofdstuk 4 Grafieken en vergelijkingen + Hoofdstuk 10 (leerjaar 3) Goniometrie	22	H	100	per 1	wi/k/1,2,3,4,6 wi/v/1,2	Toets	Schriftelijk	Eindterm: Machtsverbanden, wortelverbanden, exponentiele verbanden uit tabel/verhaal, evenredig/omgekeerd evenredig verband, diverse grafieken, formules bij hetzelfde verband, Vergelijkingen oplossen, goniometrie 2D/3D, hellingspercentage Overige opmerkingen: H10 wordt aangeleverd.
1302	T4-3 Hoofdstuk 3 Drie dimensies, afstanden en hoeken + Hoofdstuk 5 Rekenen, meten, schatten	12		50	per1/2	wi/k/1,2,3,5,6 wi/v/1,2,4	Toets	Schriftelijk	Tekenen in perspectief, Coördinaten in de ruimte, Zijden berekenen in een driehoek, Hellingspercentage, Goniometrie en hoeken, Hoeken in vlakke figuren, exameneenheid rekenen
1303	T4-4 Hoofdstuk 5 Rekenen, meter, schatten + Hoofdstuk 7 Verbanden	22		100	per2	wi/k/1,2,3,4,5 wi/v/1,2,4	Toets	Schriftelijk	Exameneenheid rekenen en exameneenheid algebraïsche verbanden

1304	T4-5 Hoofdstuk 5 alleen mentriekstencil + Hoofdstuk 6 Vlakke figuren + Hoofdstuk 8 Ruimtemeetkunde	12	50	per2	wi/k/1,2,3,5,6 wi/v/1,2,4	Toets	Schriftelijk	Exameneenheid meetkunde 2D/3D
------	---	----	----	------	------------------------------	-------	--------------	-------------------------------

Economie

Volg-nummer	Omschrijving	Weegfactor	Soort herkansing	Tijdsduur	Afname-moment	Eindtermen	Type toets	Toetsingsvorm	Uitgebreide uitleg
1301	T3-1 H1: Hoe welvarend ben jij?	5	H	50 min.	per. 1	EC/K/4A	Toets	Schriftelijk	De kandidaat heeft inzicht in aspecten van het consumentengedrag, zoals keuzes, behoeften en inkomen en kan dit inzicht toepassen in een gegeven casus.
1302	T3-2 H2: Wat voor consument ben jij?	5	H	50 min.	PWW 1	EC/K/4A&B	Toets	Schriftelijk	De kandidaat heeft inzicht in aspecten van het consumentengedrag, in de functies van het geld, lenen en sparen en kan dit inzicht toepassen in een gegeven casus.
1303	T3-3 H3: De bank en jouw geld	5	H	50 min.	per. 2	EC/K/4B	Toets	Schriftelijk	De kandidaat heeft inzicht in het bankwezen, zoals verkrijgen, vreemd geld spaarvormen en leningsvormen, en in motieven en kenmerken van verzekeringen en kan hierbij informatie van consumentenorganisaties gebruiken.
1304	T3-4 H5: Is er werk voor jou?	6	H	50 min.	PWW 2	EC/K/5A	Toets	Schriftelijk	De kandidaat heeft inzicht in aspecten van het producentengedrag zoals werkgelegenheid, werkloosheid en kan dit inzicht toepassen in een gegeven casus en kan voorbeelden geven van beroepen/werkzaamheden die typerend zijn voor verschillende economische sectoren
1305	T3-5 H6: Productie en markt	5	H	50 min.	per. 3	EC/K/5a&B	Toets	Schriftelijk	De kandidaat heeft inzicht in de productie van goederen en diensten en in de fasen die een product doorloopt vanaf de producent van grondstoffen tot en met de detaillist/ winkelier, producentengedrag zoals kosten, opbrengsten, winst, toegevoegde waarde, arbeid, arbeidsverdeling, arbeidsproductiviteit.
1306	T3-6 H8: Over de grens	6		50 min.	PWW 3	EC/K/7	Toets	Schriftelijk	De kandidaat heeft inzicht in internationale economische betrekkingen zoals Nederland als open economie, de Europese Unie, ontwikkelingsproblematiek en kan dit inzicht toepassen in een gegeven casus.
1307	P3-1 Marketingmix	4		50 min.	per. 1	EC/K/5B	Praktische opdracht	Praktisch	De kandidaat heeft inzicht in het bankwezen, zoals verkrijgen van vreemd geld, spaarvormen en leningsvormen, en in motieven en kenmerken van verzekeringen en kan hierbij informatie van consumentenorganisaties gebruiken.
1308	P3-2 H4: Kies je voor zekerheid?	4		50 min.	per. 2	EC/K/4B	Praktische opdracht	Praktisch	De kandidaat heeft inzicht in aspecten van de verzekeringswereld. Het benoemen van soorten verzekeringen en het afwegen van keuzes inzake verzekeren.
1401	T4-1 H1: Inkomen en welvaart	9	H	50 min.	per. 1	EC/K/4A	Toets	Schriftelijk	De kandidaat heeft inzicht in aspecten van het consumentengedrag, zoals keuzes, behoeften, inkomen en in de functies van het geld, lenen en sparen en kan dit inzicht toepassen in een gegeven casus.
1402	T4-2 H2: Geld genoeg?	10	H	50 min.	PWW 1	EC/K/4A&B	Toets	Schriftelijk	De kandidaat heeft inzicht in aspecten van het consumentengedrag, zoals keuzes, behoeften, inkomen en in de functies van het geld, lenen en sparen en kan dit inzicht toepassen in een gegeven casus.

1403	T4-3 H3: Ben jij ondernemend?	9	H	50 min.	per. 2	EC/K/5A&B	Toets	Schriftelijk	De kandidaat heeft inzicht in de productie van goederen en diensten en in de fasen die een product doorloopt vanaf de producent van grondstoffen tot en met de detaillist/winkelier, en kan voorbeelden geven van beroepen/werkzaamheden die typerend zijn voor verschillende economische sectoren.
1404	T4-4 H4: Werk aan de winkel	9	H	50 min.	per. 2	EC/K/5B	Toets	Schriftelijk	De kandidaat heeft inzicht in aspecten van het producentengedrag zoals kosten, opbrengsten, winst, toegevoegde waarde, arbeid, arbeidsverdeling, arbeidsproductiviteit, werkgelegenheid, werkloosheid en kan dit inzicht toepassen in een gegeven casus.
1405	T4-5 H5: Nederland en het buitenland	10	H	50 min.	PWW 2	EC/K/6 & 7	Toets	Schriftelijk	De kandidaat heeft inzicht in internationale economische betrekkingen zoals Nederland als open economie, de Europese Unie, ontwikkelingsproblematiek en kan dit inzicht toepassen in een gegeven casus.
1406	T4-6 H6: Ontwikkelingslanden	9		50 min.	per. 3	EC/K/6 & 7 & 8	Toets	Schriftelijk	De kandidaat heeft inzicht in internationale economische betrekkingen zoals Nederland als open economie, de Europese Unie, ontwikkelingsproblematiek en kan dit inzicht toepassen in een gegeven casus.
1407	P4-1 Overheid	4		50 min.	per. 2	EC/K/6	Praktische opdracht	Praktisch	De kandidaat heeft inzicht in de sociale, economische en financiële functies van de overheid en kan dit inzicht toepassen in een gegeven casus.

Biologie

Volgnummer	Omschrijving	Weegfactor	Soort herkansing	Tijdsduur	Afnamemoment	Eindtermen	Type toets	Toetsingsvorm	Uitgebreide uitleg
1301	T3-1 Thema Organen en cellen	7	h	50	per 1	BI/K/4	Toets	Schriftelijk	Cellen, weefsels , organen, orgaanstelsel, organisme, microscopie, onderdelen van de cellen, verschil planten en dieren cel, het maken van een werkplan , opstellen van een onderzoeksvraag en hypothese, formuleren van een conclusie
1302	T3-2 Thema voortplanting en seksualiteit	8	h	50	per 1	BI/K/12	Toets	Schriftelijk	Voortplantingsstelsel man en vrouw , menstruatiecyclus , ovulatie, bevruchting, zwangerschap , geboorte, seksueel overdraagbare aandoeningen, anticonceptie en voorbehoedsmiddelen, geslachtshormonen, productie van geslachtscellen
1303	T3-3 Thema Erfelijkheid en Evolutie	6		50	per 1	BI/K/	Toets en praktische opdracht	Schriftelijk en praktisch	
1304	T3-4 Thema Ordening	8	h	50	per 1	BI/K/4 BI/K/5	Toets	Schriftelijk	Verskil tussen cellen van planten, dieren, schimmels en bacteriën, ordenen van organismen in verschillende rijken, voortplanting van schimmels en bacteriën, nuttige schimmels en bacteriën, schadelijke schimmels en bacteriën
1305	T3-5 Thema Stevigheid en beweging	4		n.v.t.	per 2	BI/K/8	Praktische opdracht	Praktisch	de leerlingen maken een praktische opdracht over het skelet, spieren en de verschillende blessures waar mensen last van kunnen krijgen.
1306	T3-6 Thema Ecologie	8	h	50	per 2	BI/K/2	Toets	Schriftelijk	Bij ecologie leren de leerlingen hoe organismen samenleven en zich aanpassen aan hun omgeving.
1307	T3-7Thema Duurzaam leven	4		n.v.t.	per 2	BI/K/7	Praktische opdracht	Praktisch	leerlingen leren over het milieu en hoe ze daar zelf invloed op kunnen hebben. Het gaat over afvalverwerking, lucht- en waterkwaliteit, duurzaamheid en fast fashion
1308	T3-8 Examenstof LJ3	7		100	per 2	BI/K/4	Toets	Schriftelijk	Organen en cellen, voortplanting en ontwikkeling, Ordening, Ecologie
1309	P3-1 Praktische opdrachten en so's	4		n.v.t.	hele jaar	BI/K/1 /	Praktische opdracht	Praktisch	De opdrachten worden gegeven in de les.
1401	T4-1 Thema Planten	8	h	50	per 1	BI/K/6	Toets	Schriftelijk	De leerlingen leren over de bouw en functie van planten, verschillen tussen wind- en insectenbloemen en geslachtelijke en ongeslachtelijke voortplanting.
1402	T4-2 Thema Regeling en Thema 3. Zintuigen	8	h	50	per 1	BI/K/11	Toets	Schriftelijk	leerlingen leren over de werking van het zenuwstelsel, de zenuwen, de hersenen en bewuste en onbewuste reacties. Ook leren ze over de verschillende zintuigen van de mens (oren, ogen, huid, tong en neus).
1403	T4-3 Thema Voeding & Vertering	8	h	50	per 1	BI/K/9	Toets	Schriftelijk	Wat is voeding en hoe kunnen we dat als mensen gebruiken om ons lichaam in stand te houden?
1404	T4-4 Thema Transport en afweer	8		50	per 2	BI/K/6	Toets	Schriftelijk	Hoe is de ademhaling bij verschillende dieren geregeld? Hoe zit het ademhalingsstelsel opgebouwd en welke functies heeft het. En welke aandoeningen hebben invloed op onze ademhaling? En hoe werkt ons bloed in het lijf, welke functies heeft het. En hoe werkt het hart?

1405	T4-5 Thema Gaswisseling en uitscheiding	8		50	per 2	BI/K/9 BI/K/10	Toets	Schriftelijk	hoe blijft het lichaam van de mens zo constant mogelijk, hoe kunnen we stoffen opslaan en uitscheiden? En hoe kunnen we ons lichaam beschermen tegen ziekteverwekkers?
1406	P4-1 Praktische opdrachten en so's	4		n.v.t.	hele jaar	BI/K/1 / BI/K/2	Praktische opdracht	Praktisch	De opdrachten worden gegeven in de les.

Maatschappijleer

Volg-nummer	Omschrijving	Weegfactor	Soort herkansing	Tijdsduur	Afname-moment	Eindtermen	Type toets	Toetsingsvorm	Uitgebreide uitleg
1301	T3-1 Samenleving	12	H	50	per. 1	ML1/K/4 ML1/K/5	Toets	Schriftelijk	De kandidaat kan: - beschrijven hoe een mens zich ontwikkelt tot lid van de samenleving en de invloed van het socialisatieproces herkennen en beschrijven uitleggen dat mensen bij een subcultuur (willen) horen en dat elke subcultuur invloed heeft op het gedrag en socialisatieproces- de rol van onderwijs (als socialiserende instantie) beschrijven in de ontwikkeling van een mens als lid van de samenleving. De kandidaat kan:- met voorbeelden beschrijven wat sociale verschillen zijn en hoe die veroorzaakt worden, en beschrijven / uitleggen hoe de plaats van een mens op de maatschappelijke ladder kan veranderen (sociale mobiliteit)- beschrijven en uitleggen dat mensen vanuit hun maatschappelijke posities belangen hebben en hoe daardoor conflicten kunnen ontstaan- overheidsbeleid ten aanzien van sociale ongelijkheid beschrijven en verklaren
1302	T3-2 Politiek	12	H	50	per. 1/2	ML1/K/6	Toets	Schriftelijk	De kandidaat kan:- vormen van macht en machtsmiddelen herkennen, beschrijven en verklaren -beschrijven en uitleggen hoe regels het samenleven van mensen mogelijk maken - beschrijven en uitleggen welke mogelijkheden burgers hebben om invloed uit te oefenen op de politiek, en kenmerken van een parlementaire democratie noemen, herkennen en toelichten.
1303	T3-3 Mediawijs	12	H	50	per. 2/3	ML1/K/7	Toets	Schriftelijk	De kandidaat kan: - aangeven dat selectieve waarneming een rol speelt in het proces van beeld -en meningsvorming -uitingen van vooroordelen en beeldvorming ten aanzien van mannen en vrouwen in de samenleving herkennen en benoemen - beschrijven hoe men uitingen van vooroordelen en discriminatie tegemoet kan treden vanuit het beginsel van gelijkwaardigheid en respect -van een bepaald sociaal probleem beschrijven hoe de beeldvorming erover tot stand komt/gekomen is.
1304	T3-4 Criminaliteit	12		50	PWW 3	ML1/K/4 ML1/K/5 ML1/K/6 ML1/K/7	Toets	Schriftelijk	De kandidaat kan: -vormen van macht en machtsmiddelen herkennen, beschrijven en verklaren - beschrijven en uitleggen hoe regels het samenleven van mensen mogelijk maken - beschrijven en uitleggen welke mogelijkheden burgers hebben om invloed uit te oefenen op de politiek, en kenmerken van een parlementaire democratie noemen, herkennen en toelichten
1305	P3-1 Maatschappelijk vraagstuk	6		nvt	per. 1	ML1/K/1 ML1/K/2 ML1/K/3	Praktische opdracht	Praktisch	De kandidaat kan met betrekking tot een maatschappelijk vraagstuk: -principes en procedures van de benaderingswijze van het vak maatschappijleer toepassen -een standpunt innemen en hier argumenten voor geven.

1306	P3-2 Samenleving	10		nvt	per. 1	ML1/K/1 ML1/K/2 ML1/K/3	Praktische opdracht	Praktisch	De kandidaat kan: - beschrijven hoe een mens zich ontwikkelt tot lid van de samenleving en de invloed van het socialisatieproces herkennen en beschrijven uitleggen dat mensen bij een subcultuur (willen) horen en dat elke subcultuur invloed heeft op het gedrag en socialisatieproces- de rol van onderwijs (als socialiserende instantie) beschrijven in de ontwikkeling van een mens als lid van de samenleving.De kandidaat kan:- met voorbeelden beschrijven wat sociale verschillen zijn en hoe die veroorzaakt worden, en beschrijven / uitleggen hoe de plaats van een mens op de maatschappelijke ladder kan veranderen (sociale mobiliteit)- beschrijven en uitleggen dat mensen vanuit hun maatschappelijke posities belangen hebben en hoe daardoor conflicten kunnen ontstaan- overheidsbeleid ten aanzien van sociale ongelijkheid beschrijven en verklaren
1307	P3-3 Politiek	10		nvt	per. 1/2	ML1/K/1 ML1/K/2 ML1/K/3	Praktische opdracht	Praktisch	De kandidaat kan:- vormen van macht en machtsmiddelen herkennen, beschrijven en verklaren -beschrijven en uitleggen hoe regels het samenleven van mensen mogelijk maken - beschrijven en uitleggen welke mogelijkheden burgers hebben om invloed uit te oefenen op de politiek, en kenmerken van een parlementaire democratie noemen, herkennen en toelichten.
1308	P3-4 Mediawijs	10		nvt	per. 2/3	ML1/K/1 ML1/K/2 ML1/K/3	Praktische opdracht	Praktisch	De kandidaat kan: - aangeven dat selectieve waarneming een rol speelt in het proces van beeld -en meningsvorming -uitingen van vooroordelen en beeldvorming ten aanzien van mannen en vrouwen in de samenleving herkennen en benoemen - beschrijven hoe men uitingen van vooroordelen en discriminatie tegemoet kan treden vanuit het beginsel van gelijkwaardigheid en respect -van een bepaald sociaal probleem beschrijven hoe de beeldvorming erover tot stand komt/gekomen is.
1309	P3-5 Criminaliteit	10		nvt	per. 3	ML1/K/1 ML1/K/2 ML1/K/3	Praktische opdracht	Praktisch	De kandidaat kan: -vormen van macht en machtsmiddelen herkennen, beschrijven en verklaren - beschrijven en uitleggen hoe regels het samenleven van mensen mogelijk maken - beschrijven en uitleggen welke mogelijkheden burgers hebben om invloed uit te oefenen op de politiek, en kenmerken van een parlementaire democratie noemen, herkennen en toelichten
1310	P3-6 Jongerenpanel	6		nvt	per. 3	ML1/K/1 ML1/K/2 ML1/K/3	Praktische opdracht	Praktisch	De kandidaat kan met betrekking tot een maatschappelijk vraagstuk: -principes en procedures van de benaderingswijze van het vak maatschappijleer toepassen -een standpunt innemen en hier argumenten voor geven.

Maatschappijkunde

Volgnummer	Omschrijving	Weegfactor	Soort herkansing	Tijdsduur	Afnamemoment	Eindtermen	Type toets	Toetsingsvorm	Uitgebreide uitleg
1301	T3-1 Mens en werk	12	H	50	Per 1	ML2/K/5 Mens en werk	Toets	Schriftelijk	De kandidaat kan: ? functies en maatschappelijke waardering van arbeid herkennen ? de rol van de overheid ten aanzien van arbeid en de kenmerken van de verzorgingsstaat herkennen ? herkennen wat de invloed is van arbeidsverdeling op de sociale ongelijkheid ? op het gebied van arbeid verschillende belangen en belangenorganisaties herkennen en aangeven welke middelen er zijn om voor belangen op te komen in overleg- en conflictsituaties ? oorzaken en gevolgen van veranderingen op de arbeidsmarkt noemen.
1302	T3-2 De multiculturele samenleving	12	H	50	Per 2	ML2/K/6 De multiculturele samenleving	Toets	Schriftelijk	De kandidaat kan: ? Nederland als multiculturele samenleving typeren en het overheidsbeleid ten aanzien hiervan herkennen en beschrijven ? de sociaal-economische positie van allochtone groepen beschrijven ? aangeven hoe met uitingen van vooroordelen en discriminatie kan worden omgegaan vanuit het beginsel van gelijkwaardigheid en respect.
1303	T3-3 Massamedia	12		50	Per 3	ML2/K/7 Massamedia	Toets	Schriftelijk	De kandidaat kan: ? de betekenis van massamedia voor de samenleving herkennen ? factoren en ontwikkelingen herkennen en noemen als het gaat om de inhoud en programmering van massamedia, en nieuwsvoorziening kritisch beoordelen ? in voorbeelden de rol herkennen die media kunnen vervullen bij beeldvorming (waaronder vooroordelen en stereotypen), en bij de overdracht van waarden en normen ? informatie vergelijken van verschillende media en verschillen daarin herkennen
1304	P3-1 Mens en werk	8		nvt	Per 1	ML2/K/5 Mens en werk	Praktische opdracht	Praktisch	De kandidaat kan: ? functies en maatschappelijke waardering van arbeid herkennen ? de rol van de overheid ten aanzien van arbeid en de kenmerken van de verzorgingsstaat herkennen ? herkennen wat de invloed is van arbeidsverdeling op de sociale ongelijkheid ? op het gebied van arbeid verschillende belangen en belangenorganisaties herkennen en aangeven welke middelen er zijn om voor belangen op te komen in overleg- en conflictsituaties ? oorzaken en gevolgen van veranderingen op de arbeidsmarkt noemen.
1305	P3-2 De multiculturele samenleving	8		nvt	Per 2	ML2/K/6 De multiculturele samenleving	Praktische opdracht	Praktisch	De kandidaat kan: ? Nederland als multiculturele samenleving typeren en het overheidsbeleid ten aanzien hiervan herkennen en beschrijven ? de sociaal-economische positie van allochtone groepen beschrijven ? aangeven hoe met uitingen van vooroordelen en discriminatie kan worden omgegaan vanuit het beginsel van gelijkwaardigheid en respect.

1306	P3-3 Massamedia	8		nvt	Per 3	ML2/K/7 Massamedia	Praktische opdracht	Praktisch	De kandidaat kan: ? de betekenis van massamedia voor de samenleving herkennen ? factoren en ontwikkelingen herkennen en noemen als het gaat om de inhoud en programmering van massamedia, en nieuwsvoorziening kritisch beoordelen ? in voorbeelden de rol herkennen die media kunnen vervullen bij beeldvorming (waaronder vooroordelen en stereotypen), en bij de overdracht van waarden en normen ? informatie vergelijken van verschillende media en verschillen daarin herkennen
1401	T4-1 Politiek en beleid	12	H	50	Per 1	ML2/K/4 Politiek en beleid	Toets	Schriftelijk	De kandidaat kan: ? Nederland typeren als een parlementaire democratie in een rechtsstaat ? uitleggen op welke wijze overheidsbeleid tot stand komt, de invloed van de Europese Unie daarin herkennen en noemen/herkennen hoe Europese besluiten tot stand komen ? mogelijkheden beschrijven die individuele burgers en belangen- of pressiegroepen hebben om de politieke besluitvorming te beïnvloeden ? van politieke partijen en stromingen standpunten en de uitgangspunten noemen en herkennen.
1402	T4-2 Criminaliteit en rechtsstaat	12	H	50	Per 2	ML2/K/8 Criminaliteit en rechtsstaat	Toets	Schriftelijk	De kandidaat kan: ? de aard, ontwikkeling en omvang van criminaliteit als maatschappelijk probleem herkennen en beschrijven ? kenmerken van de rechtsstaat herkennen in het straf- en procesrecht, en de doelen van straffen en maatregelen onderscheiden ? oorzaken van criminaliteit herkennen ? de rol van overheidsorganen ter bestrijding van criminaliteit aangeven en verschillende beleidsmaatregelen onderscheiden ? de doelen van straffen en maatregelen onderscheiden.
1403	P4-1 Politiek en beleid	8		nvt	Per 1	ML2/K/4 Politiek en beleid	Praktische opdracht	Praktisch	De kandidaat kan: ? Nederland typeren als een parlementaire democratie in een rechtsstaat ? uitleggen op welke wijze overheidsbeleid tot stand komt, de invloed van de Europese Unie daarin herkennen en noemen/herkennen hoe Europese besluiten tot stand komen ? mogelijkheden beschrijven die individuele burgers en belangen- of pressiegroepen hebben om de politieke besluitvorming te beïnvloeden ? van politieke partijen en stromingen standpunten en de uitgangspunten noemen en herkennen.
1404	P4-2 Criminaliteit en rechtsstaat	8		nvt	Per 2	ML2/K/8 Criminaliteit en rechtsstaat	Praktische opdracht	Praktisch	De kandidaat kan: ? de aard, ontwikkeling en omvang van criminaliteit als maatschappelijk probleem herkennen en beschrijven ? kenmerken van de rechtsstaat herkennen in het straf- en procesrecht, en de doelen van straffen en maatregelen onderscheiden ? oorzaken van criminaliteit herkennen ? de rol van overheidsorganen ter bestrijding van criminaliteit aangeven en verschillende beleidsmaatregelen onderscheiden ? de doelen van straffen en maatregelen onderscheiden.

Volg-nummer	Omschrijving	Weefactor	Soort herkansing	Tijdsduur	Afname-moment	Eindtermen	Type toets	Toetsingsvorm	Uitgebreide uitleg
1301	H3-1 Digitaal kunstdossier	0		n.v.t.	Per. 1, 2, 3	Kv/K/1	Handelingsdeel	Praktisch	Leerlingen oriënteren zich d.m.v. hun kunstdossier op kunst en cultuur in hun dagelijkse leven en de maatschappij
1302	H3-2 Praktische opdrachten	0		n.v.t.	Per. 1, 2, 3	KV/K/2	Handelingsdeel	Praktisch	Bij de opdrachten: Film, Spotify playlist passen de leerlingen basisvaardigheden toe die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken. Deze worden digitaal vastgelegd in teams.
1303	H3-3 Praktische opdrachten	0		n.v.t.	Per. 1, 2, 3	KV/K/3	Handelingsdeel	Praktisch	Leerlingen doen verslag of nemen deel aan een 4 tal culturele en kunstzinnige activiteiten: Museumbezoek, Opdracht architectuur, cultuurdag : voorstelling en workshops. De verwerking hiervan wordt digitaal vastgelegd in teams.
1304	H3-4 Presentatie kunstdossier	0		n.v.t.	Per. 1, 2, 3	KV/K/4	Handelingsdeel	Praktisch	De leerling levert een digitaal kunstdossier in. In dit dossier staan verslagen van alle culturele en kunstzinnige activiteiten die zijn ondernomen, één van deze activiteiten wordt uitgewerkt en gepresenteerd in eigen werk, de vorm hiervan wordt in overleg bepaald. De presentatie hiervan vindt op het einde van het schooljaar plaats. Aan het einde van het schooljaar dient het vak KCKV afgesloten te worden met de kwalificatie "voldoende" of "goed". Anders kan de kandidaat uitgesloten worden van het Centraal Examen.
1392	eindbeoordeling OVG	0							

Loopbaanoriëntatie

Voor vmbo-leerlingen is het van belang dat er vroeg wordt gestart met loopbaanontwikkeling (LOB). Leerlingen in de 2e klas basis en kader kiezen een profiel. GT-leerlingen kiezen in klas 3 een profiel. In de 4e kiezen alle vmbo-leerlingen een vervolgopleiding. Omdat leerlingen relatief jong zijn en er in korte tijd veel keuzes gemaakt moeten worden is het voor vmbo-leerlingen essentieel dat zij goed begeleid worden bij het opdoen van loopbaanervaringen en het ontwikkelen van loopbaancompetenties.

Leerlingen worden gestimuleerd om te oefenen in het maken van loopbaankeuzes. Zo stellen leerlingen binnen de grenzen van de school hun eigen opleiding samen. LOB is bedoeld om leerlingen te helpen bij de ontwikkeling van hun loopbaancompetenties en bij het maken van keuzes. Die competenties bieden handvaten zodat leerlingen op basis daarvan loopbaankeuzes leren maken, voor nu en in hun toekomstige loopbaan.

De vijf loopbaancompetenties zijn:

- **Kwaliteitsreflectie**, ontdek je talent: Ontdekken waar je goed in bent en waar je minder goed in bent. Bij welke opleiding of baan kun je deze talenten het beste gebruiken?
- **Motievenreflectie**, ontdek je passie: Wat vind jij echt leuk om te doen? En waarom vind je dit zo leuk om te doen? Als je dit weet, lukt het je beter de best bij jouw passende opleiding of baan te vinden.
- **Werkexploratie**, ontdek je werkplek: Onderzoeken of een opleiding of werkplek past bij jouw talenten en motieven.
- **Loopbaansturing**, zelf aan zet: Om een opleiding of baan te vinden die echt bij je past, moet je zelf aan de slag! Dit kun je op heel veel manieren doen: ga praten met mensen, zoek informatie op internet of regel een meeloopdag of stage.
- **Netwerken**, in gesprek met: De mensen die je kent, waar je mee gewerkt hebt, die bevriend zijn met jouw vrienden; bij elkaar zijn ze je netwerk. Al die mensen kun je om hulp vragen bij de ontwikkeling van jouw loopbaan.

Volg-nummer	Omschrijving	Weegfactor	Soort herkansing	Tijdsduur	Afname-moment	Eindtermen	Type toets	Toetsingsvorm	Uitgebreide uitleg
1301	H3-1 Bezoek (online) open dag van het mbo	0	H	nvt	Per. 1, 2, 3	nvt	Handelingsdeel	Praktisch	Leerling maakt verslag van de gedane activiteit/gesprek voor in het loopbaandossier. In het verslag geeft de leerling antwoord op de volgende vragen: a. Wat heb je precies gedaan? Waarom heb je dit gedaan? b. Wat vond je het leukste? Wat vond je niet leuk? c. Wie heeft je geholpen? d. Wat ga je hier nu verder mee doen?
1302	H3-2 LOB keuze-activiteit	0	H	nvt	Per. 1, 2, 3	nvt	Handelingsdeel	Praktisch	Leerling maakt verslag van de gedane activiteit/gesprek voor in het loopbaandossier. Wat zijn activiteiten die je kunt doen voor LOB: • Bezoek aan een studiebeurs • Bezoek aan de mbo-infoavonden in oktober (Tilburg) • Bezoek aan Zien Doen Beleven op het Beatrix College in Tilburg • Bezoeken van open dagen van het mbo • Deelnemen aan een mbo-workshopdag of mbo-meeloopdag • Het interviewen van een mbo-student • Het interviewen van een beroepsbeoefenaar • Een bezoek aan een bedrijf of instelling • Een stage in een bedrijf of instelling • Bezoek aan een speciale dag van een bedrijfstak, zoals bijvoorbeeld de dag van de logistiek • Eigen invulling, wel pas na check met je mentor. In het verslag geeft de leerling antwoord op de volgende vragen:

										<p>a. Wat heb je precies gedaan? Waarom heb je dit gedaan?</p> <p>b. Wat vond je het leukste? Wat vond je niet leuk?</p> <p>c. Wie heeft je geholpen?</p> <p>d. Wat ga je hier nu verder mee doen?</p>
1303	H3-3 Loopbaanreflectiegesprek met mentor	0		nvt	Per. 1, 2, 3	nvt	Handelingsdeel	Praktisch	<p>Leerling maakt verslag van de gedane activiteit/gesprek voor in het loopbaandossier. In een loopbaangesprek kunnen een of meer loopbaancompetenties aan de orde komen. Dit hangt af van het doel en het verloop van het gesprek. In ieder geval wordt er in een loopbaangesprek teruggekeken op een concrete ervaring en vooruitgekeken naar een volgende keuze. De leerling bereidt het gesprek voor aan de hand van een formulier en maakt na het gesprek een verslag.</p>	
1401	H4-1 LOB keuze-activiteit	0	H	nvt	Per. 1, 2, 3	nvt	Handelingsdeel	Praktisch	<p>Leerling maakt verslag van de gedane activiteit/gesprek voor in het loopbaandossier. Wat zijn activiteiten die je kunt doen voor LOB:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bezoek aan een studiebeurs • Bezoek aan de mbo-infoavonden in oktober (Tilburg) • Bezoek aan Zien Doen Beleven op het Beatrix College in Tilburg • Bezoeken van open dagen van het mbo • Deelnemen aan een mbo-workshopdag of mbo-meeloopdag • Het interviewen van een mbo-student • Het interviewen van een beroepsbeoefenaar • Een bezoek aan een bedrijf of instelling • Een stage in een bedrijf of instelling • Bezoek aan een speciale dag van een bedrijfstak, zoals bijvoorbeeld de dag van de logistiek • Eigen invulling, wel pas na check met je mentor. <p>In het verslag geeft de leerling antwoord op de volgende vragen:</p> <p>a. Wat heb je precies gedaan? Waarom heb je dit gedaan?</p> <p>b. Wat vond je het leukste? Wat vond je niet leuk?</p> <p>c. Wie heeft je geholpen?</p> <p>d. Wat ga je hier nu verder mee doen?</p>	
1402	H4-2 Loopbaanreflectiegesprek met mentor	0	H	nvt	Per. 1, 2, 3	nvt	Handelingsdeel	Praktisch	<p>Leerling maakt verslag van de gedane activiteit/gesprek voor in het loopbaandossier. In een loopbaangesprek kunnen een of meer loopbaancompetenties aan de orde komen. Dit hangt af van het doel en het verloop van het gesprek. In ieder geval wordt er in een loopbaangesprek teruggekeken op een concrete ervaring en vooruitgekeken naar een volgende keuze. In dit gesprek wordt de keuze van de vervolgopleiding besproken. Welke ervaringen hebben tot deze keuze geleid? Wat is de motivatie voor deze keuze? Is de keuze definitief of moet er nog iets onderzocht worden om de keuze definitief te maken?</p>	

Lichamelijke opvoeding

Dit vak dient met een voldoende te worden afgesloten anders geen diploma. Het eindcijfer in VMBO-3 gaat mee als handelingsdeel (G,V,O) naar VMBO-4 waarbij een cijfer hoger dan 7,5 wordt beoordeeld met een G en lager dan 5,5 met O. Tussen 5,5 en 7,5 met een V. Dit telt 50% mee.

Volgnummer	Omschrijving	Weegfactor	Soort herkansing	Tijdsduur	Afnamemoment	Eindtermen	Type toets	Toetsingsvorm	Uitgebreide uitleg
1301	H3-1 Zelfreflectie	0		nvt	Per 1, buiten	Lo1/k/3	Handelingsdeel	Digitaal	Leerlingen beoordelen zichzelf aan de hand van het formulier Ramos . De vakdocent beoordeelt de leerling aan de hand van het zelfde formulier.Beoordeling van de periode start schooljaar tot herfstvakantie waarbij leerlingen beoordeeld worden op Reflectie, Autonomie, Meedoen, Organisatie en Samen (RAMOS) tijdens de aangeboden activiteiten van de les LO.
1302	H3-2 Zelfreflectie	0		nvt	Per 1, binnen	Lo1/k/3	Handelingsdeel	Digitaal	Leerlingen beoordelen zichzelf aan de hand van het formulier Ramos . De vakdocent beoordeelt de leerling aan de hand van het zelfde formulier.Beoordeling van de periode herfstvakantie tot Kerstvakantie waarbij leerlingen beoordeeld worden op Reflectie, Autonomie, Meedoen, Organisatie en Samen (RAMOS) tijdens de aangeboden activiteiten van de les LO.
1303	H3-3 Zelfreflectie	0		nvt	Per 2, binnen	Lo1/k/3	Handelingsdeel	Digitaal	Leerlingen beoordelen zichzelf aan de hand van het formulier Ramos . De vakdocent beoordeelt de leerling aan de hand van het zelfde formulier.Beoordeling van de periode Kerstvakantie tot aan ongeveer Pasen, waarbij leerlingen beoordeeld worden op Reflectie, Autonomie, Meedoen, Organisatie en Samen (RAMOS) tijdens de aangeboden activiteiten van de les LO.
1401	H4-1 Zelfreflectie	0		nvt	Per. 1	Lo1/k/3	Handelingsdeel	Digitaal	Leerlingen beoordelen zichzelf aan de hand van het formulier Ramos . De vakdocent beoordeelt de leerling aan de hand van het zelfde formulier.Beoordeling van de periode start schooljaar tot herfstvakantie waarbij leerlingen beoordeeld worden op Reflectie, Autonomie, Meedoen, Organisatie en Samen (RAMOS) tijdens de aangeboden activiteiten van de les LO.
1402	H4-2 Zelfreflectie	0		nvt	Per. 2	Lo1/k/3	Handelingsdeel	Digitaal	Leerlingen beoordelen zichzelf aan de hand van het formulier Ramos . De vakdocent beoordeelt de leerling aan de hand van het zelfde formulier.Beoordeling van de periode herfstvakantie tot halverwege het schooljaar, waarbij leerlingen beoordeeld worden op Reflectie, Autonomie, Meedoen, Organisatie en Samen (RAMOS) tijdens de aangeboden activiteiten van de les LO.

Economie & Ondernemen

Het beroepsgerichte profielvak wordt met een eindcijfer vermeld op de eindlijst van de leerling. Dit eindcijfer wordt bepaald door het gemiddelde te nemen van de behaalde cijfers voor het CSPE (voetnoot 1) en het SE (voetnoot 2) waarbij beide voor 50% meetellen.

Voetnoot 1: Het Centraal Schriftelijk Praktijk Examen bestaat uit een combinatie van praktische opdrachten en theoretische vragen (minitoetsen) en vindt plaats in leerjaar 4.

Voetnoot 2: Het School Examen is het gewogen gemiddelde cijfer van de uit dit Programma van Toetsing en Afsluiting afgesloten onderdelen.

Het profielvak Economie & Ondernemen bestaat uit vier verplichte onderdelen. Iedere module uit het profielvak krijgt een weging van totaal 100%, als volgt:

Economie & Ondernemen (400%):

Commercieel 100%

Administratie 100%

Secretarieel 100%

Logistiek 100%

Volgnummer	Omschrijving	Weegfactor	Soort herkansing	Tijdsduur	Afnamemoment	Eindtermen	Type toets	Toetsingsvorm	Uitgebreide uitleg
1301	T3-1 Module 1: Commercieel, theoretisch	15		50	per. 1,2,3	P,EO,1.1	Toets	Schriftelijk	Het begrip Retail formule herkennen en toepassen Het begrip Retail formule herkennen, omschrijven en toepassen De belangrijkste elementen uit de Retail formule herkennen, omschrijven en toepassen (doelgroep, assortiment, concurrentiepositie)
1302	T3-2 Module 1: Commercieel, theoretisch	15	H	50	per. 1,2,3	P/EO/1.1	Toets	Schriftelijk	De samenhang tussen prijs en marktpositie herkennen De samenhang tussen prijs en marktpositie herkennen en toepassen
1303	T3-3 Module 1: Commercieel, theoretisch	15		50	per. 1,2,3	P/EO/1.1	Toets	Schriftelijk	De samenhang tussen doelgroep en distributie herkennen en toepassen Het belang van vakkennis (artikelkennis) herkennen en toepassen Assortimentkennis verwerven, herkennen en toepassen
1304	T3-4 Module 3: Logistiek, theoretisch	15		50	per. 1,2,3	P/EO/3.1	Toets	Schriftelijk	Goederen ontvangen Goederen opslaan Goederen verplaatsen, intern transport
1305	T3-5 Module 3: Logistiek, theoretisch	15		50	per. 1,2,3	P/EO/3.2	Toets	Schriftelijk	Goederen verzamelen Goederen verpakken en verzendklaar maken Goederen verzenden
1306	T3-6 Module 3: Logistiek, theoretisch	15		50	per. 1,2,3	P/EO/3.3	Toets	Schriftelijk	Begrippen met betrekking tot de voorraad herkennen Begrippen met betrekking tot de voorraad herkennen en toepassen Administratief voorraadbeheer uitvoeren

1307	T3-7 Module 3: Logistiek, theoretisch	15		50	per. 1,2,3	P/EO/3.3	Toets	Schriftelijk	Derving tegengaan
1308	P3-1 Module 1: Commercieel, praktisch	20			per. 1,2,3	P/EO/1.1	Praktische opdracht	Digitaal + Praktisch	De samenhang tussen promotie en presentatie en de marktpositie herkennen en toepassen De samenhang tussen promotie en presentatie en de marktpositie herkennen, uitleggen en toepassen
1309	P3-2 Module 1: Commercieel, praktisch	15			per. 1,2,3	P/EO/1.1	Praktische opdracht	Digitaal + Praktisch	De samenhang tussen reclame en de marktpositie herkennen en toepassen
1310	P3-3 Module 2: Secretarieel, praktisch	20	H		PWW 3	P/EO2.1	Praktische opdracht	Schriftelijk	Communicatie verzorgen Post verzorgen Secretariële ondersteuning verrichten Data beheeren
1311	P3-4 Module 2: Secretarieel, praktisch	20			per. 1,2,3	P/EO/2.1	Praktische opdracht	Praktisch	Het agendabeheer voeren Bijeenkomsten organiseren Communicatie verzorgen
1312	P3-5 Module 2: Secretarieel, praktisch	20			per.1,2,3	P/EO/2.1/2.2	Praktische opdracht	Praktisch	Communicatie verzorgen Klachten afhandelen
1313	P3-6 Module 2: Secretarieel, praktisch	20			per. 1,2,3	P/EO/2.1/2.2	Praktische opdracht	Digitaal + Praktisch	Het bedrijf presenteren Ontwikkelingen in de secretariële ondersteuning herkennen Ontwikkelingen in de secretariële ondersteuning herkennen en uitleggen
1314	P3-7 Module 3: Logistiek, praktisch	20			PWW 2	P/EO/3.1/3.3	Praktische opdracht	Schriftelijk	Goederen ontvangen Goederen opslaan Goederen verzenden
1315	P3-8 Module 3: Logistiek, praktisch	20	H		per. 1,2,3	P/EO/3.2	Praktische opdracht	Praktisch	Goederen bestellen
1316	H3-1 Stage klas 3	0			per. 3		Handelingsdeel	Praktisch	Het handelingsdeel "Stage klas 3" dient voor de overgangsvergaderingen in klas 3 met een voldoende te zijn afgesloten. Indien dit niet het geval is kan de leerling NIET worden bevorderd naar klas 4.
1317	H3-2 Verslag van de stage klas 3	0			per. 3		Handelingsdeel	Praktisch	Moet met een voldoende worden afgesloten.
1401	T4-1 Module 4: Administratie, theoretisch	16			per. 1,2,3	P/EO/4.1	Toets	Schriftelijk	Bedrijfsfuncties herkennen Bedrijfsfuncties herkennen en benoemen Bedrijfsprocessen herkennen Bedrijfsprocessen herkennen en benoemen
1402	T4-2 Module 4: Administratie, theoretisch	17		50	per. 1,2,3	P/EO/4.2	Toets	Schriftelijk + Praktisch	De formulierenstroom in het bedrijf bijhouden
1403	T4-3 Module 4: Administratie, theoretisch	17	H	50	per. 1,2,3	P/EO/4.2	Toets	Digitaal	Financiële feiten verwerken in de boekhouding Financiële data gebruiken: lezen, berekenen Financiële data gebruiken: lezen, berekenen, interpreteren
1404	P4-1 Module 1: Commercieel, praktisch	20	H		PWW 2	P/EO/1.2	Praktische opdracht	Praktisch	De verkoopfasen doorlopen Afrekenhandelingen verrichten
1405	P4-2 Module 2: Secretarieel, praktisch	20			PWW 1	P/EO/2.1/2.2	Praktische opdracht	Praktisch	Communicatie verzorgen Klanten ontvangen Bezoekers ontvangen
1406	P4-3 Module 4: Administratie, praktisch	25	H		per. 1,2,3	P/EO/4.1	Praktische opdracht	Digitaal + Praktisch	Financiële feiten verwerken in de boekhouding Financiële data gebruiken: lezen, berekenen Financiële data gebruiken: lezen, berekenen, interpreteren
1407	P4-4 Module 4: Administratie, praktisch	25			per. 1,2,3	P/EO/4.1	Praktische opdracht	Praktisch	Rechtsvormen van bedrijven herkennen en benoemen Doelstellingen van bedrijven herkennen en benoemen

1408	H4-1 Module 1: Commercieel, praktisch	0			per. 1,2,3	P/EO/1.1,1.2	Praktische opdracht	Praktisch	De retailformule herkennen en de marketinginstrumenten toepassen ten aanzien van de doelgroep, het assortiment en de marktpositieVerkopen en afrekenen
1409	H4-2 Stage klas 4	0			per. 1,2		Handelingsdeel	Praktisch	Het handelingsdeel "Stage klas 4" dient voor de kerstvakantie met een voldoende te zijn afgesloten; het stagewerkboek dient twee weken na de laatste stagedag ingeleverd te zijn. Indien bovenstaande niet het geval is kan de leerling NIET deelnemen aan het eindexamen.
1410	H4-3 Verslag van de stage klas 4	0			per. 1,2		Handelingsdeel	Schriftelijk	Moet met een voldoende worden afgesloten

Zorg & Welzijn

Het beroepsgerichte profielvak wordt met een eindcijfer vermeld op de eindlijst van de leerling. Dit eindcijfer wordt bepaald door het gemiddelde te nemen van de behaalde cijfers voor het CSPE (voetnoot 1) en het SE (voetnoot 2) waarbij beide voor 50% meetellen.

Voetnoot 1: Het Centraal Schriftelijk Praktijk Examen bestaat uit een combinatie van praktische opdrachten en theoretische vragen (minitoetsen) en vindt plaats in leerjaar 4.

Voetnoot 2: Het School Examen is het gewogen gemiddelde cijfer van de uit dit Programma van Toetsing en Afsluiting afgesloten onderdelen.

Het profielvak Zorg & Welzijn bestaat uit vier verplichte onderdelen. Iedere module uit het profielvak krijgt een weging van totaal 100%, als volgt:

Zorg & Welzijn (400%):

Mens en Gezondheid 100%

Mens en Omgeving 100%

Mens en Activiteit 100%

Mens en Zorg 100%

Volg-nummer	Omschrijving	Weegfactor	Soort herkansing	Tijdsduur	Afnamemoment	Eindtermen	Type toets	Toetsingsvorm	Uitgebreide uitleg
1301	T3-1 Mens en Omgeving, theoretische toets 1	10		nvt	per. 1	P/ZW/2.1 t/m 2.5	Toets	Schriftelijk	Deeltoets
1302	T3-2 Mens en Omgeving, theoretische toets 2	10		nvt	per. 1	P/ZW/2.1 t/m 2.5	Toets	Schriftelijk	Deeltoets
1303	T3-3 Mens en Omgeving, theoretische toets 3	25	H	nvt	per. 1	P/ZW/2.1 t/m 2.5	Toets	Schriftelijk	Eindtoets
1304	P3-1 Mens en Omgeving, praktische toets 1	5		nvt	per. 1	P/ZW/2.1 t/m 2.5	Praktische opdracht	Praktisch	schoonmaak en onderhoudswerkzaamheden uitvoeren, textiel verzorgen, het inrichten van een ruimte rekening houdend met het gebruik van een ruimte
1305	P3-2 Mens en Omgeving, praktische toets 2	10		nvt	per. 1	P/ZW/2.1 t/m 2.5	Praktische opdracht	Praktisch	schoonmaak en onderhoudswerkzaamheden uitvoeren, textiel verzorgen, het inrichten van een ruimte rekening houdend met het gebruik van een ruimte
1306	P3-3 Mens en Omgeving, praktische toets 3	30		nvt	per. 1	P/ZW/2.1 t/m 2.5	Praktische opdracht	Praktisch	baliewerkzaamheden verzorgen als interne stage
1307	P3-4 Mens en Omgeving, praktische toets 4	10		nvt	per. 1	P/ZW/2.1 t/m 2.11	Praktische opdracht	Praktisch	ondersteunen bij het kiezen van aanpassingen en hulpmiddelen in en rondom het gebouw dat toegankelijkheid en veiligheid bevorderen

1308	T3-4 Mens en Gezondheid, theoretische toets 1	10		nvt	per.2	P/ZW/1.1, 1/2, 1/3	Toets	Schriftelijk	Deeltoets
1309	T3-5 Mens en Gezondeheid, theoretische toets 2	10		nvt	per. 2	P/ZW/1.1, 1/2, 1/4	Toets	Schriftelijk	Deeltoets
1310	T3-6 Mens en Gezondheid, theoretische toets 3	25	H	nvt	per. 2	P/ZW/1.1, 1/2, 1/3	Toets	Schriftelijk	Eindtoets
1311	P3-5 Mens en Gezondheid, praktische toets 1	15		nvt	per. 2	P/ZW/1.1, 1/2, 1/3	Praktische opdracht	Praktisch	Informatie geven over een gezonde leefstijl Een gezonde maaltijd samenstellen, bereiden en opdienen Ondersteunen bij een verantwoord voedings- en bewegingspatroon en dagritme
1312	P3-6 Mens en Gezondheid, praktische toets 2	15		nvt	per. 2	P/ZW/1.1, 1/2, 1/3	Praktische opdracht	Praktisch	Informatie geven over een gezonde leefstijl Een gezonde maaltijd samenstellen, bereiden en opdienen Ondersteunen bij een verantwoord voedings- en bewegingspatroon en dagritme
1313	P3-7 Mens en Gezondheid, praktische toets 3	15		nvt	per. 2	P/ZW/1.1, 1/2, 1/3	Praktische opdracht	Praktisch	Informatie geven over een gezonde leefstijl Een gezonde maaltijd samenstellen, bereiden en opdienen Ondersteunen bij een verantwoord voedings- en bewegingspatroon en dagritme
1314	P3-8 Mens en Gezondheid, praktische toets 4	10		nvt	per. 2	P/ZW/1.1, 1/2, 1/3	Praktische opdracht	Praktisch	Informatie geven over een gezonde leefstijl Een gezonde maaltijd samenstellen, bereiden en opdienen Ondersteunen bij een verantwoord voedings- en bewegingspatroon en dagritme
1315	T3-7 Mens en Activiteit, theoretische toets 1	10		nvt	per. 3	P/ZW/3.1 t/m 3.3.	Toets	Schriftelijk	Deeltoets
1316	T3-8 Mens en Activiteit, theoretische toets 2	10		nvt	per. 3	P/ZW/3.1 t/m 3.3.	Toets	Schriftelijk	Deeltoets
1317	T4-1 Mens en Activiteit, theoretische toets 3	25	H	nvt	per. 1	P/ZW/3.1 t/m 3.3.	Toets	Schriftelijk	Eindtoets
1318	P3-11 Mens en Activiteit, praktische toets 1	10		nvt	per. 3	P/ZW/3.1 t/m 3.3.	Praktische opdracht	Praktisch	Activiteiten organiseren en begeleiden met als doel de klant te activeren, een eenvoudige activiteit voor een individu en groep voorbereiden, een eenvoudige activiteit met een individu en groep uitvoeren en een eenvoudige activiteit met een individu en groep afsluiten.
1319	P3-12 Mens en Activiteit, praktische toets 2	15		nvt	per. 3	P/ZW/3.1 t/m 3.3.	Praktische opdracht	Praktisch	Activiteiten organiseren en begeleiden met als doel de klant te activeren, een eenvoudige activiteit voor een individu en groep voorbereiden, een eenvoudige activiteit met een individu en groep uitvoeren en een eenvoudige activiteit met een individu en groep afsluiten.
1320	P3-13 Mens en Activiteit, praktische toets 3	15		nvt	per. 3	P/ZW/3.1 t/m 3.3.	Praktische opdracht	Praktisch	Activiteiten organiseren en begeleiden met als doel de klant te activeren, een eenvoudige activiteit voor een individu en groep voorbereiden, een eenvoudige activiteit met een individu en groep uitvoeren en een eenvoudige activiteit met een individu en groep afsluiten.

1401	P4-1 Mens en Activiteit, praktische toets 4	15		nvt	per. 1	P/ZW/3.1 t/m 3.3.	Praktische opdracht	Praktisch	Activiteiten organiseren en begeleiden met als doel de klant te activeren, een eenvoudige activiteit voor een individu en groep voorbereiden, een eenvoudige activiteit met een individu en groep uitvoeren en een eenvoudige activiteit met een individu en groep afsluiten.
1402	T4-2 Mens en Zorg, theoretische toets 1	10		nvt	per. 1	P/ZW/4.1 t/m 4.4	Toets	Schriftelijk	Deeltoets
1403	T4-3 Mens en Zorg, theoretische toets 2	10		nvt	per. 1	P/ZW/4.1 t/m 4.4	Toets	Schriftelijk	Deeltoets
1404	T4-4 Mens en Zorg, theoretische toets 3	25	H	nvt	per. 1	P/ZW/4.1 t/m 4.4	Toets	Schriftelijk	Eindtoets
1405	P4-2 Mens en Zorg, praktische toets 1	10		nvt	per. 2	P/ZW/4.1 t/m 4.4	Praktische opdracht	Praktisch	Ondersteunende handelingen verrichten bij het zorg verlenen aan de klant, ondersteunen bij het bewegen en verplaatsen, ondersteunen bij vaak voorkomende ziekteverschijnselen en toepassingen van ICT en technologie in de hulpverlening benoemen, adviseren en gebruiken
1406	P4-3 Mens en Zorg, praktische toets 2	10		nvt	per. 2	P/ZW/4.1 t/m 4.4	Praktische opdracht	Praktisch	Ondersteunende handelingen verrichten bij het zorg verlenen aan de klant, ondersteunen bij het bewegen en verplaatsen, ondersteunen bij vaak voorkomende ziekteverschijnselen en toepassingen van ICT en technologie in de hulpverlening benoemen, adviseren en gebruiken
1407	P4-4 Mens en Zorg, praktische toets 3	10		nvt	per. 2	P/ZW/4.1 t/m 4.4	Praktische opdracht	Praktisch	Eenvoudige EHBO-technieken toepassen.
1408	P4-5 Eindtoets 4 profielen werkstuk	25		nvt	per. 2	Alle eindtermen komen terug in het werkstuk.	Praktische opdracht	Praktisch	Het werkstuk bevat alle eerder genoemde onderdelen uit P1 P2 P3 P4 en zal een hulpmiddel zijn om voorbereid het CSPE in te gaan.
1409	H3-1 stage klas 3	0		nvt	klas 3		Handelingsdeel	Praktisch	Handelingsdeel stage: het stagewerkboek dient twee weken na afloop van de laatste stagedag ingeleverd te zijn. Indien niet voldaan is aan deze eis kan een leerling niet deelnemen aan het examen.
1410	H4-1 Stage klas 4	0		nvt	klas 4		Handelingsdeel	Praktisch	Handelingsdeel stage: het stagewerkboek dient twee weken na afloop van de laatste stagedag ingeleverd te zijn. Indien niet voldaan is aan deze eis kan een leerling niet deelnemen aan het examen.

Rekenen

Volg-nummer	Omschrijving	Weefactor	Soort herkansing	Tijdsduur	Afname-moment	Eindtermen	Type toets	Toetsingsvorm	Uitgebreide uitleg
1301	T3-1 Rekentoets 2F (alleen voor leerlingen zonder wiskunde)	100	H	100	per. 1		Toets	Digitaal	<p>Getallen</p> <p>De kandidaat kent:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uitspraak, schrijfwijze en betekenis van getallen, symbolen en relaties, onder andere van gehele getallen, decimale getallen, breuken, negatieve getallen, grote getallen, basisbewerkingen en vergelijkingsoperatoren (), • de structuur van en samenhang in getallen, • de structuur van het tientallig stelsel. De kandidaat kan: • rekentaal gebruiken, • getallen en getalrelaties met elkaar in verband brengen, • basisbewerkingen met gehele en decimale getallen uitvoeren, • bewerkingen met breuken uitvoeren, • berekeningen uitvoeren om problemen op te lossen, • de rekenmachine op een verstandige manier inzetten. Verhoudingen <p>De kandidaat kent:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de uitspraak, schrijfwijze en betekenis van procenten en schaal, • de uitspraak, schrijfwijze en betekenis van gangbare samengestelde grootheden en bijbehorende eenheden. <p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verhoudingstaal in rekentaal omzetten en andersom, • de verschillende uitdrukkingen voor een verhouding (procent, breuk, deling, 'deel van', schaal) met elkaar in verband brengen, • in de context van verhoudingen berekeningen uitvoeren, • rekenen met procenten, • rekenen met schaal, • rekenen met samengestelde grootheden . <p>Meten en meetkunde</p> <p>De kandidaat kent uit het subdomein Meten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gangbare maten voor lengte, oppervlakte, inhoud, gewicht, temperatuur, geld, tijd en geheugenomvang met voorvoegsels als kilo-, mega- en centi-, • gangbare referentiematen, • de structuur van en samenhang tussen maateenheden en de structuur van het metriek stelsel, <p>en uit het subdomein Meetkunde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • namen, schrijfwijze en betekenis van meetkundige figuren en symbolen, • het begrip coördinaat . <p>De kandidaat kan in het subdomein Meten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • meetinstrumenten aflezen en (werk)tekeningen interpreteren, waaronder het aflezen van maten uit een (werk)tekening, • een passende maateenheid kiezen in een situatie, • rekenen met maten voor lengte, oppervlakte, inhoud en gewicht, temperatuur, tijd en geld, waaronder het omrekenen van maten, • berekeningen van en met lengte, omtrek, oppervlakte en inhoud uitvoeren,

									<p>en in het subdomein Meetkunde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • situaties beschrijven met meetkundige termen, • tweedimensionale representaties van driedimensionale objecten interpreteren (aanzichten, uitslagen, doorsneden), • uit voorstellingen en beschrijvingen conclusies trekken over objecten en hun plaats in de ruimte, • redeneren op basis van symmetrie. <p>Verbanden</p> <p>De kandidaat kent:</p> <ul style="list-style-type: none"> • veel voorkomende diagrammen en grafieken, • termen om het verloop van een grafiek te beschrijven, • enkele termen die betrekking hebben op formules. <p>De kandidaat kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • informatie uit tabellen, grafische voorstellingen en beschrijvingen analyseren en interpreteren, • verschillende voorstellingsvormen van verbanden (tabel, grafiek, formule, beschrijving in tekst en beeld) met elkaar in verband brengen, • gegevens verzamelen, ordenen en weergeven, • patronen in getallenreeksen en (meetkundige) figuren beschrijven, • tabellen, diagrammen en grafieken gebruiken bij het oplossen van problemen, • formules lezen en gebruiken, • rekenvaardigheden toepassen bij het oplossen van problemen waarin verbanden een rol spelen.
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--